

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v soboto 6. decembra 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. decembra.

Danes se je zopet pričel državni zbor, in sicer zadnjokrat v dosedanji sestavi, ker mu na spomlad poteče šestletna dōba. Poslancev se je bilo nenavadno veliko sošlo že k prvi seji, zlasti na levici, kar je kazalo, da nasprotniki sedanje vlade nekaj posebnega nameravajo.

Ob polu dvanajstih odprl je dr. Smolka sejo z naznanilom, da je med počitnicami državnega zbora čestital cesarju in cesarici o Njihovem godu, in da sta mu oba naročila zbornici sporočiti Njuno zahvalo. Dalje se je spominjal umrlih poslancev dr. Kliera in Kludija, potem pa so obljubo storili novo izvoljeni poslanci Levakovski, Schier, Kopp, Neuber in Dyrich. Gosp. predsednik je zbornici tudi naznanil, da je grof Harrach kot dedni ud stopil v gospodsko zbornico, ter se nedavno izvoljeni gospod Reschauer vnovič odpovedal poslanstvu.

Potem so se naznanili postavni načrti, ki jih je vlada izročila zbornici in peticije, ki so ji doslej došle. Med drugimi bila je peticija Dunajskih predkrajev Sechshaus itd., da bi se sprejeli v mestno volilno skupino. Suess je nasvetoval to peticijo priložiti stenografičnemu zapisniku, kar je podpiral tudi Wiesenburg. Poslednji je nedavno od svojih volilcev dobil nezaupnico in se jim je hotel s tem govorom menda zopet prikupiti, pa bo težko kaj dosegel; Wiesenburg je kot fabrikant protiven premembam obrtniške postave in pravičnim zahtevam delavcev, zato ne sme upati, da bi se s premembo volilnega reda zadostno prikupil prebivalcem omenjenih predkrajev, ki so po večini obrtniki in delavci. Sicer pa bi bil nasvet Suessov sprejet tudi brez njegove podpore.

Nasveti levice.

Levica je že v prvi seji pokazala, da med počitnicami ni spala, ampak marljivo iskala in tikala po gradivu, s katerim bi mogla vladi prigrevati. Izročila je precej danes tri predloge, ki so v prvi vrsti obrnjeni proti kupčijskemu ministru.

Schwab je namreč predlagal, ministru naro-

čiti, da mora zbornici naznaniti in izročiti vse pogodbe, ki jih je sklenil s privatnimi železnicami.

Dr. Magg je prežvekoval zadevo Kaminskovo in predlagal, za preiskavo te reči izvoljenemu odseku naročiti, da naj preiskuje še enkrat vsa sodnijska pisma, ki jih mu minister prej ni hotel izročiti, pa so bila nedavno objavljena v nekaterih listih. Potem naj zbornici o tem vnovič poroča in stavi svoje nasvete.

Neuwirth se je pa zaletel v „Länderbank“, češ, da je delala več lokalnih železnic, kakor bi jih smela, ter je predlagal železničnemu odseku naložiti, naj natančno preštudira dotično dovoljevalno pismo z dne 12. maja 1884, in naj zbornici predlaga primerne nasvete.

Da bi zadrego vladino še pomnožil, stavljal je razun tega dr. Herbst s tovariši svojimi do ministra kupčijstva in obrtnijstva interpelacijo, hoče li še v sedanjem zasedanju državnemu zboru izročiti postavni načrt gledé vravnave dosedanjih predpravice severne železnice?

Državni proračun.

Ko je bilo to dovršeno, prebral je minister Taaffe poročilo o silni škodi, ki so jo povodnji napravile v Galiciji, in o podpori, ki jo je vlada dovolila omenjeni deželi, in poškodovanim okrajem.

Potem pa je finančni minister dr. Dunajevski zbornici izročil državni proračun za l. 1885. Minister je govoril čisto stvarno in s številkami dokazoval, kako se denarno stanje naše države od leta do leta boljša. Brez ovinkov je pričel svoj dolgi govor s točnim naznanilom: Državni stroški so proračuneni s 519,893.166 gold., dohodki s 504,816.961 gold. Tedaj bode primanjkovalo 15,076.205 gld. Leta 1884 je primanjkovalo okoli 40 milijonov gld., toraj je primanjkljeje za leto 1885 za 25,287.469 gold. manjši kakor za l. 1884. Potem g. minister naznanja, koliko so se potrebščine in dohodki posameznih oddelkov in ministerstev spremenili, zmanjšali ali povikšali. Ako se pomisli, da je treba od primanjkljeja prav za prav odšteti zneske, ki se porabijo za železnice, državna poslopja itd., ker se ta denar državi ne pogubi, ampak namesto njega ima

omenjena posestva, se državni primanjkljeje zdatno zmanjša. Tako je ravnal lani budgetni odsek, in tako je tudi minister v svojem daljšem govoru omenjal, da se mora po tem načinu odšteti 13,005.000 gld. za železnice in 1,035.000 gld. za zidanje državnih poslopij, tedaj skupaj 14.410,000 gld. Od tega zneska je pa treba odšteti nekaj stroškov za nekatere česke železnice, vendar pa tudi potem še zmerom znaša 13,729.172 gold., in bo toraj pravega primanjkljeja samo 1,347.033 gold. (Dobro! na desni.)

G. minister pa omenja, da mu je še od lani ostalo nekaj denarjev, in da mu ni bilo treba prodati delnic Franc-Jozefove železnice v znesku 3,445.000 gld., kar se mu je bilo lani dovolilo, ter misli zneske obrniti za to, da bode pokrtil letošnji primanjkljeje. (Dobro! na desnici.)

Minister svoj obširni govor sklepa zagotavlja, da je vlada vse storila, kar je mogla, da bi pri državnih stroških štedila. Stedilna komisija izdelala je obširen načrt in ga izročila vladi meseca junija. Nasveti te komisije so se izročili referentom posameznih ministerstev, ki jih študirajo, in vlada bo resno prevdarjala, kako bi jih mogla izvršiti. Tako toraj minister upa, da se bode vladi in požrtovalni podpori državnega zbora tudi v novem zasedanju posrečilo doseči to, kar je vsem tolikanj na srcu, in podlago državnega gospodarstva razširiti ter državi zagotoviti zdrav gospodarski razvitek in veljavno moč. (Dobro na desni!) S tem upanjem priporočam visoki zbornici, naj proračun strogo pretresa, pa kolikor mogoče hitro reši. (Dobro-klici in ploskanje na desnici.)

Ker pretresanje državnega proračuna navadno traja 8 do 10 tednov, izročila je vlada zbornici že danes postavu, ki ji daje oblast, razne davke v dosedanji meri pobirati do konca meseca marca.

Po govoru ministrovem bil je dnevni red jako hitro rešen. Predlog gledé prodaje neke državne hiše izročil se je budgetnemu odseku, predlog Pošev, da bi se postavne obresti od 6% znižale na 5%, pa justičnemu odseku. Poročilo budgetnega odsega o letnem poročilu kontrolne komisije za državni dolg se vzame na znanje, potem pa so bili potrjeni naslednji poslanci: Bloch, Richter, Steiner, Tonner,

LISTEK.

Dvanajst večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

(Dalje.)

Ktero Preširen opeva, „ljubezen, je gotovo mogočen, čist, neoskrunjen, tudi blag čut, ki človeka povzdiguje, čisti in nagiblje k blagim delom“, Preširen mu je blag mučenik, ki trpi in žaljuje za celo človeštvo, posebno blag, občutljiv. „Pesnika loči od navadnega človeka posebno to, da čuti vse bolj živo, bodi si žalost ali radost, in sicer ne samo svoje žalosti ali radosti, ampak veseli se z veseljem, joka z jokajočim“. Preširen „imel je srce mehko in občutljivo za srečo in gorjé vesoljnega človeštva“. S temi in enacimi stavki se Preširen slavi kot najobčutljivši, najblaži človek, kot posebna prikazen v človeštvu, obdan z nekako nebeško glorio. In kdo bi se zanj ne vnel, kdo se ne navdušil, da ga posnemlje. Po takem uvodu čitaj, mladenec, Preširnové poezije, vzemi vse, kar je v njih, za zlati

nauk, premišljuj, občuduj, posnemaj. Čitaj njegovo „Dekletom“, „Nezakonsko mater“, „Hčerin svet“, „Neiztroheno srce“ itd. in videl boš, ako se ti ne bo kmalo vnela mlada kri, napolnila domišljija z zapeljivimi podobami, napilo se srce z ideali nedosežnimi, po katerih hrepenjenje človeka mora onesrečiti in v obup pahnuti. Koliko mladenčev slovenskih je pilo že iz Preširna smrtnega strupa, zgubilo mir srca? Ne vidiš vse plahe, omamljene od prezgodne ljubezni, obledele smrtne postave, katerih pogled oznanja zgodnji grob, ki drugega ne znajo kakor žalovati, jokati se ali resnično ali pa domišljeno, katerim se zdi, da nosijo v sebi gorjé cele Slovenije in vsega človeštva, tako da pod to težo vsi fantastično zamišljeni hirajo in hirajo in vedno mrjō. O koliko jih je pilo iz Preširna in se dalo omamiti!

Kako pametno so toraj sodili enkrat Slovenci o Preširnu. Mladini se ga nima dati v roke izvemši nekaj pesni, katerih število je pa majhno. Drugače naj Preširna berejo odrašeni, pametni, trezni mladenči ali rečem bolje, možje, v katerih se je strast pomirila, ohladil ogenj strastnega požer-

ljenja, v katerih je v stanu pamet podvreči si niže poželjenje. Ti naj berō Preširna, a tudi ti previdno, ločijo naj vedno vsebino od oblike ter nikoli naj ne pozabijo, da imajo pred seboj strup, rečem še enkrat, strup v umetno izdelani zlati posodi. S tem končā moj prijatelj pismo.

M. Res nevarno se mi zdī, na tak način strast poveličevati; potem pa se ne more zdeti čudno, da so pri nas skoro vsi pesniki zaljubljeni.

J. Ali vsaj delajo se, kakor da bi bili zaljubljeni. In res, kdo bi ne noril z božjim Preširnom, kdo bi ž njim ne želel biti mučenik najblaže strasti, ki odpre studenec neskončnemu božjemu hrepenjenju v srci? Zatoraj pa štejejo si večina naših pesnikov v največo čast in sveto dolžnost Preširna posnemati ne le v obliki, ampak tudi v mislih in čutih. In tako se ali v resnici dajo omamiti od prezgodnje strastne ljubezni, mislé, da je blago noreti in sanjariti z največim pesnikom, da je nekako božje ž njim trpeti, upati in obupati. Ako pa že ne ljubijo, potem pa se silijo, da se le za Preširnom gnetejo, kdor vsaj hodi po njegovi senci, mislijo, je že morebiti, pesnik. Tako toraj imajo

Dobrzanski, Sigfrid Salm, Dressler, Kathrein, Lorenzoni, Gregor, Schulz, Raič in Kraus.

Ob dveh popoldne g. predsednik Smolka sklene sejo in prihodnjo sejo napove za soboto 6. t. m. ob enajstih dopoldne. Na dnevnem redu stojé večidel manj važne reči. Spomina vredni ste samo premembni o odvetniškem redu in o sodnijski praksi pa disciplinarni preiskavi za pravne praktikante.

„Luč na nebu“.

(Konec.)

Po tem takem ima združenje z Rimom po vsem vzhodu veliko upanja razun v Grški. A tudi tu moremo zabiležiti vesel pojav, ki je tem večega pomena, kolikor bolj znamenita je oseba, ki je sklenjena s tem dogodkom. Vse kaže, da ima postati „en hlev in en pastir“, celi vzhod išče pomoči v Rimu in tako se bodo morda prav kmalo vresničile besede Leona XIII., da ima pomoč katoliški cerkvi izmed vzhodnih narodov priti. Dogodek je ta-le. Letošnjo jesen so volili v Carigradu novega patrijarha, ker je prejšnji vsled nekega prepira s turško vlado odstopil. Bila sta dva kandidata, sorodnik odstopivšega patrijarha, ki bi vodil vzhodno cerkev v njegovem duhu, in pa nadškof iz Derkosa, ki je med Grki največji zagovornik misli, naj se Grki brž ko je mogoče združijo z Rimom. Kako je vnet za združenje, spričuje to, da se je že lansko leto osebno podal v Rim in je mnogo občeval z najvpljivnejšimi cerkvenimi krogi ter se posvetoval z njimi, kako bi se odstranili zadržki, ki ovirajo združenje. Prvega kandidata Rimu nasprotnega je podpirala stranka odstopivšega patrijarha, nadškof iz Derkosa, ki je tako Rimu prijazen, je pa našel glavno podporo v nekaterih škofijah in pa v stranki laikov, to je v onih neduhovnikih, ki imajo tudi pravico voliti patrijarha. Vsi neduhovniki v družbi nekaterih škofov so stali kakor en mož za nadškofa iz Derkosa, ki je bil tudi z veliko večino za patrijarha izvoljen. Tako je prišel na prestol sv. Krizostoma mož, ki misli svoji cerkvi največjo uslugo storiti, ako združi svojo cerkev z zapadno in pripozna rimskega papeža za svojega poglavarja in očeta vse cerkve. Enacih mož je bilo v tisočletni dóbi razkola le malo na sedežu Carigradskega patrijarha. Da so vsi laiki glasovali zanj, s tem spričujejo, da grški narod ni nasproten združenju, ampak si ga še le srčno želi. Kot patrijarh bo imel prejšnji Derkoški nadškof še veliko več moči in sredstev, da podere v družbi z Rimom tisočletno steno, ki se je kot kineški zid vzdigovala iz prepada in ločila obe enakorodni sestri, zapadno in vzhodno cerkev. Naša naloga pa je, da vsaj s srčno molitvijo pospešujemo združenje.

Imenovanje tacega moža za ekumeničnega patrijarha v Carigradu je vzbudilo veliko pozornost v vseh krogih, posebno rimskih. „Moniteur de Rome“ je pozdravil ta dogodek z veliko radostjo kot dokaz globokega verskega gibanja, ki dobiva v vzhodni cerkvi vedno več tal v prosepah združenja z rimsko cerkvijo. Dalje piše ta vatikanski list: „Novi patrijarh je najbolj sloveč zastopnik tako zvane „stranke laikov“ na vzhodu, ki goji trdno prepričanje, da more le združenje z Rimom vzbuditi vzhodno cerkev iz njenega otrpnenja k novemu življenju. Z ozirom

kakor Preširen svojo „nezvesto“, „neusmiljeno“, „ošabno“, ki noče od žalosti mrjočega še pogledati ne itd. Toda še vse to bi ne bilo dosti, reklo bi se lahko: no imejmo potrpljenje z ubogimi pesniki bolni so, saj ljubezen, ktera nima pravega namena, je res bolezen. A naši pesniki začeli so v tej ljubezni druge večje slave iskati, tiste slave, ktero je Stritar umislil Preširnu, božje slave neskončno nesrečnega hrepenjenja, iz kterega se rodi v srci človeškem ono neskončno gorjé, kojemu pravimo svetozalje ali svetobolje „Weltschmerz“.

M. O, prav to je, kar sem Vas mislil že večkrat vprašati. Nedavno sem spet bral nekaj o tem svetozalji.

J. Da, o tem svetozalji hočem prihodnjič še nekaj govoriti. Nocoj pa bi šel že skoro rad domov. Današnji dan donesel mi je dosti opravil, ves sem upehan, želel bi nocoj dobro si odpočiti.

M. Kakor Vam ljubo, g. doktor, nečem Vas nikako več zadržati. Lahko noč!

J. Na svidenje, Mirko!

(Dalje prih.)

na to je zadnje patrijarhovo imenovanje radostno znamenje, da ta ideja napreduje. Dokazuje pa tudi, da oficijelni vodje grškega naroda niso nasprotni Rimu. Znano je, da trpi med rusko-pravoslavno cerkvijo in Grki že dolgo časa strasten boj, kdo bo odločeval v verskih zadevah vzhodne cerkve. Stranka Helenistov (Grkov) je zelo delavna in ima odlične zastopnike v Atenah, v Carigradu, v Palestini in posebno v Jeruzalemu, v Siriji in v nekaterih krajih v južni Rusiji. Vsa njihova delavnost meri na to, da bi otresli turški jarem in bi omejili vedno rastoči vpliv slovanstva. Najbolj previdni duhovi te stranke začenjajo spoznavati, da ne morejo sami niti prvega niti drugega doseči, posebno zdaj ne, ko dobiva ruska politika vedno večo moč. Mnogi izmed njih so se izrazili v časnikih, da bi združenje z Rimom poživilo in preustrojilo vso njihovo stranko.“ Tako vatikanski list.

Toliko naj zadostuje. Mnogo prevažnih dokazov bi se dalo še navesti za to, kako se pripravlja vzhodna cerkev za oni trenotek, ko bo podala Rimu roko in se vrnila zopet v svoj katoliški rojstni kraj, kterege je pred tisoč leti lahkomišljeno in iz častilakomnosti zapustila. Pa te kratke poteze pojasnujejo vsaj po večem, kam teži vzhod. Gotovo je, da se združenju bližamo vedno bolj; a kdaj bo zveza dovršena, tega ne moremo vedeti, ker odvisna je od premnogih dogodkov. Bog daj, na priprošnjo sv. Cirila in Metoda, da bi prišel kmalo oni srečni dan, da se bodo naše nade in prisrčne želje spolnile ter spremenile [sovraštvo] razkolnikov v vzajemno ljubezen. Bog daj, da bi „luč na nebu“, zgodnja danica, ki se je prikazala na katoliškem obzorju o nastopu Leona XIII., in zdaj tako milobno sije na vzhodnem nebu, kmalo pregnala popolnoma noč in nam pripeljala dan največega veselja za vsakega kristjana in Slovana; oni dan, ko se bomo z ločenimi brati za zmerom združili v nevenljivi ljubezni, ktero nam podaja katoliška vera! A-g-t.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. decembra.

Notranje dežele.

Na zgubo, ki *nemško-liberalcev* čaka ob bodočih volitvah, so že pripravljani in se že, posamič oglašajo po svojih listih, da jim na tisti ni ravno dosti ležeče. Avstrijski Nemeč, t. j. ravno tisti, ki je hotel pred šestimi leti Taaffejev kabinet v šestih tednih vdušiti, se je že odpovedal upanju, da bi mu bilo še mogoče ob bodočih volitvah doseči toliko število svojih poslancev, ktero bi bilo potrebno, da bi se z njim sedanja vlada predrugačila. Ni se pa še odpovedal nadi, da bodo ravno ti voljeni njegovi poslanci po svojem moškem postopanju priborili Nemcu tisto spoštovanje v javnosti, ktero se mu je do sedaj odrekalo. Mogoče je toraj, modruje nadalje „Graška tetka“, da Nemci pri bodočih volitvah ne bodo prav nič na dobičku, mogoče je celo, da bodo tu pa tam za kak mandat na zgubi, gotovo pa je pri vsem tem, da bodo pridobili na kakovosti, za kolikor bodo na zgubi gledé kolikosti. Nam bo pač vse eno, ali bo nemška opozicija za dvajset glasov na boljsem ali na slabšem, nikakor pa grofu Taaffeju ne more biti vse jedno, ako ga bode zmanjšana opozicija trše prijemala iz narodnega stališča, kakor je to ona do sedaj delala. Bodoča nemška opozicija v državnem zboru bo nemško-narodna in zaradi tega ravno prav nič ne bo porajala, če bi tudi za nekaj glasov manj imela kakor jih ima, tem hujše bo naskakovala sovražni tabor. Kakor je iz vsega razvidno, so Nemci v svojih idejah že veliko opustili, in poguma tudi že veliko zgubili; vse, kar jim je še ostalo, ni drugega nego lastna tolažba v nesreči, kteri se že nič več ogniti ne morejo. Mnogo so zgubili in bodo še več, zlobnost jim je pa le še ostala. Te menda ni pri teh ljudeh nikdar konca.

Ogerski listi hvalijo skoraj brez izjeme českega voditelja *dr. Riegerja* zaradi govora, ki ga je imel nedavno v Pragi v „českem klubu“ o razmerah Čehov Madjarom nasproti. Taka pohvala bo pa na Hrvaškem Čehom jako malo na hvalo, še manj pa med Slovaki; kajti Madjari Čehom svojo prijaznost dovolijo le za jako drago ceno, za popolno preziranje Hrvatov. Slovakov in Srbov pod krono sv. Stefana živečih. Kako da se bo to vse zvršilo, Bog sam zna, kajti Rieger se je panslavizmu javno odpovedal in se jako odločno izrekel, da se Čehi ne bodo vtikali ne v slovaške, ne v hrvaške razmere, kar je tudi popolnoma umljivo. Če bode pa česki narod, ki je še vedno bolj slovanski, kakor pa madjarski, tudi takih misli, je pa drugo vprašanje. Rieger sam je moral imeti hud boj s svojim prepričanjem, preden se je na ta korak odločil. Pamet veljevala mu je iskati zveze z Madjari proti nemškemu navalu za drago ceno, da se

Čehi odpovedó politične zveze s Hrvati, Srbi in Slovaki, ter ves svoj vpliv edino le na Avstrijo obračajo; srce vleklo ga je pa do škofa Strosmajerja in mu je gorko vtrpalo za visoko Tatro, domovino Slovakov. Pamet je zmagala v tem boji, ogerskim Slovanom so Čehi odpovedali prijateljstvo in bratstvo in na njihovo mesto Madjare sprejeli. Rieger se je naravnost izrazil, da naj se Slovaki ne zanašajo na česko pomoč, temveč naj sami gledajo, kako bodo v nebesa prišli. Pri vsem tem pa Rieger tudi ni še pozabil omeniti laži, da je na političnem propadu Slovakov največ vzrok slovaška katoliška duhovščina. Madjarski židje so vzrok temu propadu, ne pa slovaški duhovni, ki čuvajo zapuščenih Slovanov bivajočih po gorenje ogerskih višavah. V minulém desetletji je bilo, ko so slovaški katoliški duhovni napravili v svoji domovini društvo treznosti, ktero jim je bilo od vlade in Rima potrjeno, da bi z njim omejili brezumno žganjepivstvo med Slovaki. Sad je bil velikanski, kajti po celi okraj pristopili so in napravili obljubo treznosti. Nasledek je bil očividni, ker se je kmetom gmotno stanje zboljševati jelo, židovske beznice so prazne stale. Vsled tega židje niso zamogli nič več plačevati visokih zakupnin, za ktero so imeli v najemu grajščinske žganjarije. Magnatje in grajščaki jeli so pritiskati na vlado in ta je po Slovaki od katoliških duhovnov vpeljana društva treznosti kar od kraja razpustila in stara navada pičančevanja se je med Slovaki vkoreninila, hujše kakor prej. Židje bogaté, Slovaki pa hirajo na dubu in na telesu. Temu pa ni, kakor so Riegerju v Budapeštu poročali, kriva katoliška duhovščina slovaška, temveč ogerska vlada, ki ji je z državnimi postavami od liberalizma navdihnjene roke zvezala, da nič storiti ne more. Židom in Madjarom toraj se imajo zahvaliti Slovaki za svoj propad.

Galiških poslancev deputacija bila je ta teden, menda na sv. Barbare dan, v Budapešti pri presvitlemu cesarju. Šli so tjakaj: deželni maršal dr. Zyblikiewicz, škofijski namestnik Sembratovicz, Krakovski škof Dunajevski, grof Alfred Potocki in knez Ladislav Sapieha zahvalit se presvitlemu cesarju za velikodušno sočutje, s kterim se je presvitli vladar nesrečnim Poljakom skazal letošnje poletje, kedar se je vdrla silna povodenj po Galiciji in je na milijone škode napravila ondašnjim prebivalcem. Daputacija je pa presvitlega vladarja ob enem tudi še prosila, naj visoko svojo naklonjenost gališki deželi tudi na dalje še ohrani, da se bodo izdelale uravnave rek in napravili nasipi, kteri bodo ljudi varovali pred smrtno nevarnostjo povodnji.

Vnanje države.

Windhorst je v *nemškem državnem zboru* predlagal, naj se odpravi postava o izganjanju duhovnov iz domovine. Bismarka je ta predlog, ki ni še zdavnej, odkar ga je bil zvezni odbor zavrgel, tako silno razjezil, da je kar kviško planil, rekoč, da predlaganje take odprave ni nič drugega kakor zaničevanje zveznega odbora, sicer se pa, pristavi potem bolj mirno, ta postava sedaj že pod dvema naučnima ministerstvoma ni več rabila. Centrum je po Bismarkovih nazorih vzrok, da se ne more vlada z Rimom sporazumeti. Imenovane postave (o izgonu duhovnov) pa Prusija nikakor ne smé odpraviti, posebno pa že za poljske pokrajine; iz tega vzroka bo Prusija tudi le takošnje višjega duhovna za one kraje (Poznansko in Gnezensko) sprejela, o kterem bo prepričana, da ne bo na odpad Gorenjeslezije in zapadne Prusije (Poljske) delal. Obravnave s sv. stolom, ki so se leta 1878 pričele, niso še dognane. Vlada lahko čaka in bo kaj več le tedaj dovolila, ako se bo enakih privolitev tudi iz Rima nadjala, da se mir napravi. Prostost cerkve ni po Bismarkovih nazorih nikjer omejena. Pruska je ravnala le po pravici in resnici, ako je za Poznanski nadškofijski sedež zavrgla nekaj kandidatov, ki ji niso bili po volji. Veseli ga pa, da je Windhorst nasproten sedanji vladi, in najlepše bi se mu zdelo ministerstvo sestavljeno iz konservativcev, prostomišljakov in socialistov, ktero bi na predrznost še celo starega Gladstona prehitelo. Kulturni boj je potreben posebno za ohranjenje centra, kateri bi brez njega takoj razpadel na vse vetrove. Sicer pa postava nikakor ne prepoveduje duhovnom po Poljskem maševati, pač pak politiko vganjati, toraj postava vesti prav nič ne obtežuje. Ko je prišlo do glasovanje se je kljub Bismarkovemu zagovarjanju sprejel Windhorstov predlog z 217 glasovi proti 93. Dobro; znabiti bo zvezni odbor nemške vlade vendar enkrat svojo trmoglavnost zapustil ter dovolil, kar državni poslanci že leta tirjajo s čedalje večo večino.

Turki tajé grozovitosti, o kterih so nedavno skoraj vsi časniki sveta poročali in je tudi „Slovenec“ svojim čitateljem prinesel v članku „Klanje v Macedoniji“. Naj le tajé, kolikor jim drago, nič jim ne bo pomagalo, svet Turčijo in njeno jetiko predobro pozna, da bi ji vrjeti zamogel. Surovost sosedov Albancev, ki se najbližji in najbolj surovi tovariši pomilovanja vrednih macedonskih Bolgarov je tudi že celemu svetu tako znana, kakor le biti zamore; vrh tega pa še naravna mržnja, ki jo Turki do kristjanov sploh imajo, tudi ni več prikrita. Vse to jako podpira nezaslišane grozovitosti, ki se ondi doprinašajo in ni je pomoči, na ktero bi se zatiran Bolgar z zavestjo zanašati zamogel. Turška gosposka, ki ima v Macedoniji še svojo samovoljno gospodstvo, ga niti

ne poslušna ne; da bi mu pomagala, na to pa še misliti ni. Po Rusiji je javno mnenje zaradi tega sploh, ter misli, da bo zopet tukaj Evropa morala stopiti na noge, kakor se je postavila leta 1878, ko je po Bosni krščanska kri tekla po krvolokih Turkih. Evropa, ki je na Berolinskem shodu Macedonske Slovane pustila pod turškim nožem, morala bo gledati, kako jih spod njega spravi. Kdo bode tjakaj nesel mir v deželo na osti svojega meča, ali Avstrija ali Rusija, je še ravno tako negotovo, kakor to, če bomo jutri še živeli. Gledé Avstrije se je sicer bosanski minister Kallay ob času letošnjih delegacij pred štirinajstimi dnevi v Budapeštu izrazil, da je korak, ki ga je Avstrija v Bosni proti iztoku napravila, poslednji v oni ravnoči. Če je ta ideja sploh v višjih krogih vtrjena, ne vemo; pač pa lahko rečemo, da nikak političen sklep in nobena naredba ni tolikanj trdna, da bi se ne ovrгла, ako se ji potreba in vgodna prilžnost ponudi. Ravne tako si bo tudi Avstrija premislila, ako ji bo nekega dne rekla Evropa: „Ti, ki imaš že po Bosni svoje piramide postavljene, si Macedoniji najbližnja. Stopi malo tjakaj, nastavi mir ter vstavi prelivanje krščanske kri. Kaj bi takrat Rusija rekla, pač nobeden ne vé.

Angleži in Rusi mislili so si postaviti veljavne mejnike ob Afganistanu v srednji Aziji, toda niso se zamogli pogoditi in se že dotični komisiji zopet domu ravnate. Rusi so djali: najpopred se zmenimo, po katerem načelu da bomo stavili mejnike. Po tem določenem načelu bodo za podrobnosti, kar jih bo potreba, skrbeli že naši komisarji. Angleži so pa rekli: tako ni prav. Najpopred naj komisarji opravijo svojo nalogo in naj mejnike postavijo, potem se le se boče vse drugo med obema vladama določilo. Vsled teh ravno nasprotnih zahtevanj se na noben način niso zamogli sporazumeti ter so se menda razšli. Iz vsega je razvidno, da so Rusi pametno zahtevali; še kmetje se poprej natančno pogovoré o bodočih mejnikih in jih še le potem stavijo, nikdar pa ne delajo nasprotno, kar bi bila bedarija. Kaj pa še le države!

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 1. decembra. Pred nekoliko tedni ste pretekli dve leti, kar je zvičaja in laž v službi proti-cerkvenega duha vničila tukajšnjo frančiškansko šolo in nam vsilila svetne učitelje. „Padla je stara „črna“ šola in na njenih razvalinah se je povzdignil novi dom véde in moderne olike“, pisal je takrat neki proti-verski list. Mi smo bili potrti, naši nasprotniki pa so se veselili. Reš, potrti smo bili, ker smo morali glédati, kako so metali liberalci svoje v laž in obrekovanje pomočene pušice na obče priljubljene frančiškane, ki se zamorejo v vednosti meriti z vsakim svetnim učiteljem. Nejevoljni smo pa bili najbolj zaradi načina, po katerem so nasprotniki se bojevali. Boj ni bil očiten, pošten, ampak tihotapsko v temo zakrit.

In koliko se je spremenilo od onega nesrečnega dne do danes! Oni Kamniški samostan, ki po besedah liberalcev ni bil zmožen za ljudsko šolo, je postal v dveh letih sposoben, da vzgojuje in podučuje bogoslovce v védah — res v védah, o katerih pri ljudskih šolah ni govoriti, tudi biti ne more. Koliko smo pa tudi zdaj na boljsem, ko je padla „črna“ ljudska šola? Nič, prav nič; naj bi le na slabem ne bili. Zato si Kamničanje frančiškanske šole še vedno tako nazaj želé, kakor so se pred dvema letoma za-njo potegovali, ker vsa prerokovanja, s katerim so nas hotli zagovorniki nove šole potolažiti, ostala so neizpolnjena. Da naši Kamničanje le prav neradi nosijo teže nove šole, dokazuje dovolj to, da so lansko leto pred volitvami zahtevali, naj se njihov poslanec potegne za staro šolo in naj deluje na to, da pride zopet frančiškanom v roke. Koliko se je Kamniški poslanec oziral na njihovo željo in zahtevo, mi ni znano; sicer pa tudi dvomim, da bi se on ujemal z željo svojih volilcev. In kako plačilo so sprejeli grobokopi frančiškanske šole za svoje nič kaj častno delo? Ali je naključje ali kali (kak „mežnar“ bi rekel, da je to kazen božja) ni jim dano, da bi se veselili in odpočili svojega truda. Dva grobokopa sta že umrla, drugi so pa proti lastni želji morali zavzeti drug delokrog. Sploh jim ta zmaga ni prinesla ne slave ne časti, pač pa marsiktero neprijetnost. Boj proti cerkvi, njenim duhovnikom in ustanovam se je še vedno maščeval v prvi vrsti nad onimi, ki so začeli tak boj. To nam spričuje vsa cerkvena zgodovina v velikem in malem.

Ono zagrinjalo, ki je še pred dvema letoma tako zakrivalo vse tihotapsko ruvanje zoper frančiškansko šolo, se je zdaj toliko odgrnilo, da vemo marsiktero podrobnost, ki je bila do zadnjega časa neznana. Vedno bolj se širi prepričanje, da so imeli nemško-liberalci tudi pri naspomagača, ki je ne gledé na

razliko političnih načel jim šel na roke. V kaki meri je pomagal podreti frančiškansko šolo, se ne more še reči, a da bi ne bil nič zraven, se more še manj trditi. Ako ni ravno jame kopal, je pa vsaj drugim lopate podajal, da so jo skopali. Nekako čudno je to, da celó najboljši politični prijatelji nekega gospoda ravno to trdijo in povdarjajo, kakor njegovi nasprotniki. Je li toraj kaj čuda, ako se sliši beseda: Nam je ljubši pošten katoliško-konservativen Nomec, kakor pa brezveren liberalen Slovenec? Saj imata nemški in slovenski liberalci ene in iste nazore, obrnjene proti cerkvi in veri; sam jezik pa, bodisi slovenski, nemški ali kineški, ne izveliča niti osebe, niti naroda. Po tem takem tudi ni čuda, ako kak liberalci v svojem strastnem sovraštvu do vsega verskega zažuga, da bo s pomočjo žandarjev pregnal ljudstvu tako priljubljene frančiškane. Da tako daleč še ne sega moč liberalnih zagrizencev, je gotovo, pa tako žuganje je vendar slabo znamenje časa. Naj bi imeli na Dunaji liberalno vladno, ki bi bila menihom sovražna, po deželi pa take ptiče, potem že ne vemo, kakovega sadú smeli bi pričakovati. Ne bilo bi nič boljše, kakor na Laškem, Francoskem, Nemškem itd. In kaj tacega se predrznejo zažugati ljudje, ki bi nikoli ne bili brez frančiškanov in menihov to, kar so. Tu je liberalna hvaležnost! Slovenci, glejte toraj, da nikdar in nikamor ne volite mož, ki so novošegni liberalci, če tudi pravijo, da so Slovenci, sicer se bote opekli, kakor so se že marsikje!

Domače novice.

(*Drugi častni meščan Ljubljanski*) dr. vitez Miklošič zahvalil se je Ljubljanskemu mestnemu starašinstvu za skazano mu odlikovanje. Pismo se glasi:

Preblagorodni gospod župan!

Odbor stolnega mesta Ljubljane mi je podelil častno meščanstvo. Za to veliko čast gre Vam in odboru moja največa zahvala. Stolno mesto lepe kranjske dežele, prvo mesto našega naroda, bela Ljubljana: Vivat, crescat, floreat!

Vaš ponižni sluga

Fr. Miklošič s. r.

Na Dunaji, 22. dan novembra 1884.

(*80 učencem in učenkam*) tukajšnjih šol podarila se bode 8. decembra ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani zimska obleka. Odbor gospij vabi najvljudneje p. i. dobrotnike k tej delitvi.

(*300 goldinarjev*) daroval je za „Narodni dom“ v Ljubljani premili škof Djakovski Josip Juri Strosmajer.

(*Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“*) priredi jutri, v nedeljo, 7. t. m. v prostorih čitalnične restavracije mali pevski večer. Program: Petje, komični prizor in „Slep ni lep“, šaloigra. Vstop prost. Ob enem se prosijo gg. peveci polnoštevilno vdeležiti se pevske vaje v nedeljo ob 2. uri popoldne. Odbor.

(*Porotna obravnava*) proti Ljubljanskim anarhistom pričela se je danes dopoldne ob 9. uri v Celovci. Predsednik porotni sodnji je e. kr. sovetnik višje deželne sodnije Edmund Schrey pl. Redlwert. Zatožnik pa, kakor smo že omenili, tukajšnjega državnega pravdnika namestnik Pajk. Zagovornika dobili so na Dunaji v osobi dr. Elbogen-a. Prič je pozvanih 36, obravnava trajala bo pa tri dni, t. j., danes, v nedeljo in na god Marijinega čistega spočetja. V Ljubljani ob nedeljah in zapovedanih praznikih ni ne porotnih in ne drugih sodnijskih obravnjav, Korošci imajo pa v tem prednost.

(*Razpisana*) je služba kancelista v Ilirski Bistrici. Prošnje naj se vlagajo do 5. januarja 1885 na deželne sodnije predsedništvo v Ljubljani.

(*Za kozami*) zbolelo je v Trstu v poslednjih 24. urah 21, pomrli so pa 4 ljudje.

(*V Gorici*), tako poroča „L'Eco del Litorale“, se je dovolila stolica za italijanski jezik in njegovo slovstvo. To je najnovejša pridobitev Italijanov, pohlepni in silni mejášev naših. Kam vse to vodi in kam privede slednjič, ako bodo moči bratov naših preslabe, si vsak sam razlagaj!

(*Tschinkelnova firma*) prosila je pri finančnem ministerstvu za olajšave, oziroma prelogo davka od izdelovanja sladkorja. Na 3. decembra poklical je sekijski načelnik Baumgartner v finančnem ministerstvu zastopnike te firme, kjer jim je razložil, da

to ne gre. Firma je namreč pred štiri tedni vložila prošnjo, da naj se ji dovoli davek še le potem odrajtati, kekar bo tovarna podelala 130.000 centov sladkorne pese, ki jo ima še na polji. Po postavi za izdelovanje sladkorja se mora pa davek takoj vplačati, kekar se naznani, da se delo pričné. Edino le onim fabrikantom se dovolijo mesečni obroki, kateri zamorejo dotično potrebno varnost dokazati. Davek, ki bi ga Tschinkel le za eno fabriko plačati moral, ako bi delo hotel pričeti, znaša 200.000 gld., ktere bi moral šteti ali pa na varno mesto vknjižiti. Že takrat, ko je bila firma Tschinkel pri avdijenci v finančnem ministerstvu, opozoril jo je minister Dunajevski na težave te dovolitve, vendar pa je obljubil stvar preiskati in presoditi. Rzsodbe in preiskave konec je znan, pravijo namreč, da ne morejo dati nobenega odloga.

(*Ribarski pravilnik*) veljaven za adrijansko morje je že izšel. „Wr. Ztg.“ objavlja dotično naredbo ministerstva trgovine, poljedelstva in notranjih zadev. Ondi so označene meje za ribarstvo; tisti ribiči, ki niso občani ond, kjer hočejo loviti, ne smejo se obrežji na več kakor na eno morskno miljo približati. Dalje se določuje, natanko čas, kekar da se ne smejo ribe loviti in pa način, kako da se smejo. Tudi je govorjenje o ribarstvu na vlako. Za bodočnost in varstvo ribičev in njihovega posla, nastavila se bo v Trstu pri pomorski oblasti osrednja komisija, kateri bo do podredjene lokalne komisije, ktere se bodo pri vsakem pomorskem zdravstvenem kapitanatu vstanovile. Predsednik v osrednji komisiji bo predsednik pomorske gosposke; dalje bo ta ista imela enega poročevalca iz vrste mornarskih uradnikov, enega znanstveno izobraženega in dva praktična strokovnjaka.

Poziv.

Kakor je znano, začelo je društvo čitalnica v Rudolfovem s podporo domoljubov že pred desetimi leti zidati svoj lastni dom, kateri je zdaj gotov. Ne samo čitalnični udje, ampak cela Dolenjska je žrtve prinašala, da se je to velikansko podjetje častno dovršilo; a zdaj še primanjkuje znotranja oprava, ki bode jako mnogo stala.

Ker so udje narodne čitalnice v Rudolfovem za to poslopje velikih žrtev prinašali, nadejajo se, da jih bodo tudi mile posestrime in razna druga društva podpirale, bodi si s tem, da se čisti donesek kake veselice v ta namen nakloni ali pa prostovoljni darovi nabirajo in podpisanemu predsedništvu pošiljajo. Taka podpora ne bi samo vzmožila vresničenje stavljenega smotra, ona bi tudi ukrepila vez narodne skupnosti in bratovsko ljubezen.

Pa tudi vsacega domoljuba sveta dolžnost je, to važno narodno podjetje podpirati, da se narodna čast reši in da se poslopje tako uredi, kakor to zahteva dober okus in umetnost, katerim je to poslopje posvečeno v izpodbujo in izobraženje slovenskega naroda na Dolenjskem.

Da „Narodni dom“ v Rudolfovem svojo svrhu doseže, je treba dvorano in znotranje prostore veličastnega poslopja primerno okrasiti in z raznimi umotvori ozaljšati, za kar do zdaj nabrana svota ne zadostuje.

A tudi te težave se bodo premagale, ako vsak, čigar srce bije za narod in za njegov vzvišeni poklie, nekoliko žrtvuje in z malim darom to blago podjetje podpira.

Pred vsem pričakujemo od nežnega spola, od milih gospej in gospic, z jedno besedo, vrlih Slovenk, da bodo med seboj doneske nabirale in na žrtvenik domovine prinašale; slovenskim mladeničem in možem, ki navdušeno sodelujejo v duševni borbi za narodne pravice, pa toplo priporočamo, da ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem pokažejo, da jim je mar za razvoj svojega naroda.

Ob enem se usoja podpisani vljudno vabiti k slovesnemu otvorenju dvorane, ki se bode prihodnje leto vršilo v Rudolfovem; čas in program se bode kasneje naznanil.

Prostovoljni doneski naj se blagovolijo kmalu poslati predsedništvu čitalnice v Rudolfovem.

Rudolfovo, 26. novembra 1884.

Dr. Albin Poznik,
predsednik.

Razne reči.

— Priprave za tisočletnico sv. Metoda, ki se bo bodoče leto obhajala na Moravskem

v Velehradu, so se v velikem slogu že pričele. Grof Egbert Belcredi sklical je na sv. Katarine dan veliki shod za to slovesnost ustanovljenega odbora. Posvetovali so se o raznih predlogih gledé sprejema in prenočevanja popotnih na Velehradu, o napravi dostojnih in primernih krčem ter o dovaževanju potrebne dobre vođe za pijačo. Cene za gostilne so se že določile, kar je vse hvalevredno, kajti s tem se vmazanim oderuhom in špekulantom pot še najbolj prepriča, da ne vlečejo romarjem kože čez ušesa. Tudi o preskrbljeni zadostnega števila spovednikov so sklepali in pa o ustanovitvi društva gospej in društva devic, ki bodo prevzele skrb za dostojno število cerkvenega perila za Velehradsko božjo pot. Na čelo tema društvoma stopila bo gospa baronica Schönborn, soproga moravskega cesarskega namestnika. Na Velehradu se bo za čas slavnosti napravila čitalnica, kamor bodo vsi slovanski vredniki nalašč za to naprošeni za tisti čas svoje liste pošiljali. Vredništva sama pa bodo dobivale o slovesnosti zanesljiva poročila. Natančni spored se bo še le moravskima škofoma predložil, ob enem pa napravil oklie na vse Moravane gledé obilne podpore, na železnice pa za znižanje vožnje cene.

— Promet na Savi jel se je krčiti. Od 1. decembra na dalje vozili bodo parniki s popotniki iz Siska v Zemun na teden le po enkrat in to v ponedeljek, iz Zemuna v Sisek pa v petek. — Blatno jezero na Ogerskem je bilo letos popolnoma zamrznjeno že v mesecu novembra, kar se je v tem stoletju prvokrat pripetilo.

Telegrami.

Dunaj, 5. dec. Nadvojvoda Leopold je nevarno bolan. Minulo noč ni nič spal. Če tudi bolečin ne čuti posebnih, ga vendar moči vidno zupuščajo.

Zagreb, 5. dec. Vrednika „Slobode“ spoznali so porotniki nekrivega soglasno, kar so dijaki in narod, ki se je bil k obravnavi

nabral, glasno odobraval. To je bila poslednja porotna obravnava; odslej prične se za tiskovne pregrehe izjemni stan.

Belgrad, 5. dec. Srbsko-bolgarski razpor je dognan in poravnán. Dognala sta ga vladarja sama pismeno s tem, da sta eden drugemu po eno pismo poslala.

Tujci.

4. decembra.

Pri **Maliči**: Steinberg, Schwarz, Volk, trgovci, z Dunaja. Pri **Stonu**: Janez Lucka, trgovec, z Dunaja. — Josip Deuter, komi, z Dunaji. — J. Pfister, grajščak, iz Pardubice. — Dr. Anton Uranitseh, odvetnik iz Gradaca. — Milan Križmann, trgovec, iz Zagreba. — Franc Carabaid, trgovec, iz otoka Krka. — Dr. Vaupotič, e. k. zdravnik, iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru**: Viljem Schriener, knjigotržec, iz Gradaca. Pri **Bavarskem dvoru**: Anton Kneissl in Konrad Zeiler, živ. kupca, iz Monakova. — Lovrene Kathamer, ključavničar, iz Celovca. — Vinc. Siitenberger, mesar, iz Celovca. — Martin Košar, s soprogo, iz Il. Bistrice. — Anton Skok, živ. kupec, iz Mengša.

Umrlji so:

V bolnišnici:

1. decembra. Gregor Peternel, dninar, 24 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	82 gl. 30	kr.
Sreberna „ „ „ „ „ „	83 „ 25	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 „ 50	„
Papirna renta, davka prosta	97 „ 60	„
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ —	„
Kreditne akcije	307 „ 20	„
London	123 „ 30	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 77	„
Francoski napoleond.	9 „ 75	„
Nemške marke	60 „ 15	„

Nujni poziv

vsem prebivalcem Avstro-Ogerskim!

Okolišine so me prisilile svojo že mnogo let obstoječo trgovino opustiti. Zatoraj razprodal bom vse blago v njej se nahajajoče, za ceno, kar je njegova naprava veljala, ker morajo prostori kakor hitro mogoče prazni biti.

Blago je vse iz jako finega, težkega in dobrega materiala in v znak svoje solidnosti vsako blago, ki bi ne bilo ugodno, rad nazaj vsamem in zamenim, kakor se komu ljubi. Vsako naročilo je toraj popolnoma varno.

Ženske srajce iz najfinejšega angl. šifona z ustavljenim pravim švicarskim vezljanjem, silno umetnim, po 1 gld. 50 kr.; tucat 16 gld. 50.

Ženski ponočni korzeti ravno tiste kakošnosti, jako dolgi in vseskozi vezljani po švicarski šegi, silno elegantni in prava lepota za vsako gospo po 1 gld. 50 kr., tucat po 16 gld. 50 kr.

Ravno tisti iz najboljšega in težjega barhenta, jako dolgi, po dolgem vezljani po 1 gld. 60 kr., tucat po 18 gld.

Ženska spodnja krila iz najfinejšega in težkega sukná, okoli in okoli plisirana in ozobčena s pravo volno vezljana po 2 gld. 80 kr.; z žametom in atlasom našita, najfinejša po 3 gld. 80 kr.; iz težkega kitčastega barhenta, lepo opisana po 1 gld. 60 kr.

Moške srajce iz najfinejšega angl. šifona s četvornatim oprsem, razne širokosti pod vratom, po 1 gld. 50 kr., tet. po 16 gld. 50 kr. Ravno tiste iz najlepšega in pravega Šrollovega šifona najfinejše po francoskih vzorih narejene po 1 gld. 70 kr., tucat po 18 gld. 80 kr.; in komad po 2 gld., tucat po 22 gld. 50 kr.

Namizna prtenina z vtkanim evetličjem, obstoji iz namiznega prta in 12 prtčev in velja le 2 gld. 85 kr. Ravno tista po francoski izpeljavi jako fina z obilnimi franžami za 12 oseb, cela garnitura za 3 gld. 45 kr. Namizna prtenina iz finega damasta z vtkanim evetličjem obstoječa iz namiznega prta za 12 oseb 12 sličnih večjih prtčev, najbolj elegantno izdelana velja le 5 gld. 60 kr.

Wafel-brisalka vsaka za-se vmrjena in zarobljena, vsaka za-se zložena, z rudečo krajevino in z dolgimi franžami, najfinejše piketovane, prekrasne po 3 gld. 75 kr. tucat.

Naglavni robci in ogrinjače za zimo iz najfinejšega Berolinske volne z dolgimi franžami v najbolj zbranih, lepih in modnih barvah, kakor so: škotska, turška, siva, modra, bela, črna, mizičasta, rudeča, rujava itd. 1 gld. 20 kr., tucat po 13 gld.

Popotni plēdi neizrečeno veliki in debeli, iz najtežjega in boljšega sukná tkani, po najbolj elegantnih angl. vzorih, kakor rujavi, sivi in melirani z dolgimi franžami. Plēdi te vrste rabijo se vsled svoje neizmerne dolgoti in širjave lahko za obleko, za odejo na popotovanji, za na posteljo, za kavle, ter se dá celó po 20letni rabi iz vsakega napraviti še dvojna jako elegantna obleka. Tak plēd nadomesti vsakemu površno suknjo, dežni plašč, paletot popolnoma. Prve vrste 5 gld. 50 kr., druge vrste po 4 gld. 50 kr.

Domače platno v kosovih po 30 vatlov velikih, najtežjih in najtehtnejših izdelkek za domačo rabo, $\frac{3}{4}$ širok po 7 gld. 50 kr., $\frac{1}{4}$ širok po 5 gld. 50 kr. kos. Cena bombažu silno raste in se bo platnu v kratkem cena podvojila, toraj se vsakemu priporoča, kolikor mogoče hitra preskrbitev s platnom.

Svilnati žepni robci iz najlepše Lijonske svile, v vseh raznih barvah, vsak robec druge barve, po 3 gld. 50 kr. tucat.

Svilnate finiške nogovice v najlepših barvah pisane, rudeče, modre, vijoličaste, rožne, rujave in plave, dolge čez kolena, 3 pare za 1 gld. 15 kr.

Gobelin-garnitura obstoječa iz dveh pogrinjál za postelje in namiznega pogrinjála s cofi iz baržuna v najsijajnejših barvah izdelana, velja le 7 gld. 50 kr.

Rjuhe iz platna težkega in močnega kakor usnje, brez šivé, prikladne za največjo posteljo $\frac{3}{4}$ široke po 1 gld. 35 kr., tucat po 15 gld.

Zagrinjala iz jute najfinejši in najboljši izdelkek, težka temnikasta ali pa svitla po najbolj zbranih perziških, turških in indijskih vzorih z obilnimi in dolgimi franžami po 3 metre 30 ct. dolga za vsako okno, toraj par prve vrste po 5 gld., druge vrste po 4 gld. 25 kr.

Cheviot-Diagonal-blago za moško obleko za jesen in za zimo iz tkane čiste ovčje volne v vseh najnovejših in modnih barvah, gladko in melirano, najboljše kvalitete, sivo, rujavo, modro, olivnato in črno. Blaga zadosti za celo obleko velja le 6 gld. Vzori (muštri) se pa ne pošiljajo nobeni in po nikaki ceni.

Kdor naroči najmanj za 20 goldinarjev blaga, dobi za nagrado, toraj zastoj krasen zlat prstan s tirkisom obdanim z biseri. Zlato je 6kratno, lepo izdobljeno in silno elegantno.

Naroča naj se le proti ces. kralj. poštnem povzetju ali pa proti predplači pri

Waarenhaus J. H. Rabinovics,

WIEN, Schiffamtsgasse 20.

Javna zahvala.

Dne 5. novembra t. l. pogorelo mi je poslopje, katero sem imel pri vzajemni zavarovalnici „Konkordija“ zavarovano. Omenjene zavarovalnice glavni zastopnik v Ljubljani, g. Ign. Valentinčič, je škodo takoj pregledal, in mi celo zavarovano svoto pripoznal, ktera se mi je že tudi v gotovini v mojo popolno zadovoljnost izplačala. Za tako pošteno in vestno ravnanje in za tako naglo izplačanje se zavarovalnici „Konkordija“ in njenemu glavnemu zastopniku v Ljubljani, g. Ign. Valentinčiču, javnim potom iskreno zahvaljujem in „Konkordijo“ iz lastne skušnje vsacemu, kdor se zavarovati želi, najtopleje priporočam.

V Pristavljivasi poleg Sentvida pri Zatičini, 20. novembra 1884.

Janez Kristan s. r.,
Jože Karlinger s. r.,
Anton Verbič s. r.
priče.

Priznано nepokvarjene izvrstne voščene sveče

izdelujejo (2)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

50

krasnih ameriškanskih divanov

na prodaj in sicer komad po

25 gld. 50 kr., 27 gld. in 28 gld. 75 kr.

Ti divani preoblečeni so z najboljim sedaj modernim jute-blagom in bogato okrašeni z temno-rudečim, tiskanim žametom. Delo je solidno, kar v zvezi z elegantno vnaufstjo divana gotovo zasluži, da ni hiše brez takega divana. Cena je nižja nego navadnim divanom, tako da je vsakemu mogoče, omisliti si to krasno pohištveno orodje. Najbolj navadna dolgost teh divanov, (z predalom ali brez njega) je 140 etm., širokost pa 72 etm. Na zahtevanje izdelujem tudi večje, katerim je cena primeroma večja. Izgotovljene divane imam v svojem stanovanji na ogled. Naročniki z dežele naj pri naročevanju naznanijo, kakih barv blago žele, kakor tudi, ktera naj najbolj prevlada. Sicer pa resnim kupcem na zahtevanje pošljem vzorce franco, kakor tudi podobo divana.

Ker so gornje cene tako nizke, umejo se iste le če se plača naprej ali na povzetje.

Anton Obreza, tapecirar,

ključarske ulice št. 3 (pod mestnim trgom) v Ljubljani. (2)

Priporoča se tudi za izdelovanje vseh drugih, v njegovo stroko spadajočih del.

!!! Cenó !!!

Izvrsten med (6)

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

Oroslavu Dolencu, svečarji v Ljubljani.

Dobiva se tudi med v satovji.

Ob enem priporočam visokočastiti duhovščini svojo

zalogo pravih garantiranih

voščeniš sveč.

Častno diplomó: v Zürichu 1883.

Zlato svetinjó: v Nizzi 1884, v Kremsu 1884.

Svirála

(Spielwerke),

ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim vdarkom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

od 2—16 komadov; dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omarice za rokovice, obtežniki, vaze, tabučnice, mizice za mojškre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzborniše, posebno pripravno za božične darila, priporoča

F. H. Heller

v Bernu na Švicarskem. (3)

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošljamo franco.

100 najlepših komadov, vrednih 20.000 frankov, razdelilo se bo med kupcece svitli od novembra 1884 do 30. aprila 1885 zastonj.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.